

ESPOON YLÄKOULUJEN JA LISÄOPETUKSEN OHJAUSSUUNNITELMA 2016-2017

Mankkaan koulun ohjaussuunnitelma

Ohjaussuunnitelma on tehty yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien kanssa

Ohjaussuunnitelma on käsitelty:

opettajakunnan kanssa: 12.9.2017

yhteisöllisessä opiskelijahuoltotyöryhmässä: 20.9.2017

Laatutavoitteet Espoossa:

- Noudatetaan valtakunnallisia hyvän ohjauksen kriteerejä
- Koulun toimintakulttuurissa on ohjauksellinen näkökulma
- Koko koulun osaava sekä ammattitaitoinen henkilöstö vastaa ohjauksesta
- Jokaisessa peruskoulussa on yhtenäiset ohjauksen toimintamallit
- Oppilaalla on oikeus 7-9. luokilla sekä oppilaanohjaajaan että luokanvalvojaan/luokanopettajaan
- Tavoitteena on, että yhtä oppilaanohjaajaa kohden on maksimissaan noin 250 ohjattavaa
- Tavoitteena on, että oppilaanohjauksen tunnit pitää koulutuksen saanut oppilaanohjaaja
- Hyvää ohjauksellista yhteistyötä toteutetaan yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa
- Oppilaanohjaajat ovat tehtävänsä kelpoisia

Mikä on eri toimijoiden rooli onnistuneessa ohjauksessa hyvän ohjauksen kriteerien mukaan?

Rehtori / Apulaisrehtori

Rehtori luo edellytykset onnistuneelle kokonaisohjaukselle järjestämällä riittävät ja kohdennetut resurssit. Rehtori tukee koulun oppilaanohjaajaa sekä muita ohjauksen kannalta keskeisiä toimijoita.

Rehtorin ohjaukselliset tehtävät:

- Arvioinnin ohjauksellinen kehittäminen, todistukset ja hallinnolliset päätökset (esim. koulun vaihto, oppilaaksiotto).
- Joustavien opetusjärjestelyiden ja oppimisympäristöjen toteuttaminen (esim. yhteisopettajuus ja joustavat opetusryhmät).
- Alueellisen yhteistyön koordinointi (esim. nivelyhteistyö).
- Mahdollistaa oppilaanohjaajan ammattitaidon ylläpitämisen

Koulusihteerin ohjaukselliset tehtävät:

- On hallinnon asiantuntija.
- Hänen tehtäviään on mm. hallinnollisten tunnusten jakaminen.
- Vastaa koulukyyteihin, TET-matkakortteihin ja ateriakorvauksiin liittyvistä asioista ja lomakkeista.
- Toimii Opintopolun yhteyshenkilönä.
- Kouluttautuu riittävästi ohjaukseen liittyvien asioiden hoidossa ja hallinnollisten järjestelmien käytössä. (Esimerkiksi Wilma, Primus, Opintopolku, matkakortit ja ateriakorvaukset TET -jaksoihin liittyen)

Luokanvalvojan ohjaukselliset tehtävät:

- Toimii ryhmänsä lähiohjaajana ja opiskelun motivoijana.
- Perehdyttää koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaidensa ryhmäytymisestä.
- Seuraa oppilaidensa opintojen etenemistä ja hyvinvointia yhdessä huoltajien kanssa
- Ohjaa oppilaan tarvittaessa oikean henkilön luo (esim. terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi).

Aineenopettajan ohjaukselliset tehtävät:

- Tuntee oman aineensa opiskelutekniikat ja ohjaa oppilasta oppimaan oppimisen taitoja omassa aineessaan.
- Huomioi opetuksessa ja arvioinnissa erilaiset oppijat sekä ottaa huomioon ryhmädynamiikan omilla tunteillaan.
- On selvillä oman oppiaineensa jatkokoulutusmahdollisuuksista ja työelämän tarpeista, ja mahdollistaa niihin tutustumisen.
- Tekee yhteistyötä jatko-opintoja tarjoavien oppilaitosten ja työelämän kanssa
- Tekee yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa (mm. oppilaitosvierailut ja teemapäivät).
- Seuraa oppilaan etenemistä omassa oppiaineessaan ja ohjaa tarvittaessa häntä henkilökohtaisesti.

Laaja-alaisen erityisopettajan ohjaukselliset tehtävät:

- Yhteistyössä aineenopettajien kanssa erityisopettaja tunnistaa erityistä tukea tarvitsevat oppilaat.
- Auttaa oppilaita löytämään omat opiskelutavat sekä tukee aineenopettajia monipuolisten opiskelumethodien käytössä.
- Huolehtii oppimiseen liittyvien testien järjestelyistä.
- Antaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista yhteishakua varten
- Ohjaa oppilaitaan jatko-opintojen suunnittelussa yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa.

Kuraattorin ohjaukselliset tehtävät:

- Kuraattori tukee oppilaan hyvinvointia, opiskelumotivaatiota, kasvua, itsenäistymistä ja elämänsuunnittelua.

- Hän on tukena myös elämän eteen tuomissa haastavissa tilanteissa, kuten sosiaalisesti haastavissa tilanteissa.
- Kuraattori tukee oppilaiden ryhmytymistä

Psykologin ohjaukselliset tehtävät:

- Auttaa oppilasta elämäntilanteeseen ja opiskeluun liittyvissä ongelmissa.
- Tekee myös tarvittavat oppimiseen liittyvät arvioinnit ja lausunnot.
- Antaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista yhteishakua varten

Terveydenhoitajan ohjaukselliset tehtävät:

- Auttaa oppilaita ymmärtämään terveiden elämäntapojen merkityksen opiskelun sujumisessa ja elämänhallinnassa.
- Kertoo oppilaalle mahdollisten sairauksien rajoituksista ammatinvalinnassa.

Oppilaanohjaajan työtehtävät 7–9.luokilla ja lisäopetuksessa:

- Antaa henkilökohtaista sekä pienryhmäohjausta; henkilökohtaista ohjausta on tarjottava vähintään kaikille 9.-luokkalaisille kerran ja lisäopetuksen oppilaille kaksi kertaa lukuvuoden aikana
- Pitää luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti
- Oppilaanohjauksen ydinsisällöt liittyvät opintojen aikaiseen ohjaukseen
- Ohjaa jatko-opintoihin hakeutumiseen ja ammatinvalintaan.
- Tutustuttaa oppilaita työelämään TET- jaksojen ja mahdollisten yritysvierailujen välityksellä
- Järjestää infotilaisuuksia ja tiedottaa ohjauksellisista asioista, kuten esimerkiksi yhteishaku- ja jatko-opintotilaisuudet.
- Ylläpitää vuorovaikutusta sähköisten järjestelmien kautta (mm. Wilma, sähköiset oppimisympäristöt).
- Osallistuu vanhempaintilaisuuksiin ohjauksen asiantuntijan roolissa.

- Osallistuu moniammatilliseen opiskelijahuoltotyöhön ohjauksen pedagogisena asiantuntijana.
- Suunnittelee ja koordinoi ohjausta oman koulun sisällä.
- Ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla mm. opinto-ohjaajien kokouksiin ja koulutuksiin.
- Tekee yhteistyötä muiden peruskoulujen, toisen asteen, korkea-asteen, TE-keskuksen, yritysten, elinkeinoelämän ja muiden ohjaukseen liittyvien tahojen kanssa.

Ohjauksen vuosisuunnitelma teemoittain

Koulu suunnittelee toteutustavan, vastuuhenkilöt ja aikataulun (esimerkiksi: heti koulun alettua/ kerran jaksossa/ lukuvuoden mittaan/ päivämäärä...), jotka kirjataan suunnitelmaan.

Koulukohtaiset erityishuomiot voi liittää niille erikseen varattuun tilaan kunkin päätteeman alle.

RIITTÄVÄ JA MONIPUOLINEN OHJAUS

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Keskä toteuttajina?	Toteutustapa ja aikataulu:
<p>Laadukas ohjaus</p> <ul style="list-style-type: none"> Ohjaukseen on varattu resurssia siten, että oppilaalla on mahdollisuus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta tarpeensa mukaan koko opintojen ajan Mahdollisuus sekä henkilökohtaiseen että ryhmämuotoiseen ohjaukseen 	<p>Rehtori tukee työyhteisön ohjauksellista otetta ja kohdentaa resurssit siten, että riittävä ohjaus on mahdollinen (esim. samanaikaisopetus, joustavat ryhmittelyt, tukiopetuksen käyttö jne.)</p>	<p>Rehtori</p>	<p>Kesäaikana lukuvuoden suunnittelun viimeistely. Suunnitelmien tarkistus tarvittaessa lukuvuoden aikana.</p>
	<p>Oppilaita ohjataan sekä ryhmässä että tarvittaessa henkilökohtaisesti (esim. ohjauskeskustelut)</p> <p>henkilökohtaista ohjausta on tarjottava vähintään kaikille 9.-luokkalaisille kerran ja lisäopetuksen oppilaille kaksi kertaa lukuvuoden aikana</p>	<p>Luokanopettaja/ aineenopettaja</p> <p>Oppilaanohjaaja</p>	<p>Ohjauskeskusteluja tarvittaessa oppiaineisiin tai tiettyihin tilanteisiin liittyen (kuten kasvatuskeskustelut) . Oppilaanohjaaja tarjoaa kaikille 9. luokkalaisille ohjauskeskusteluaikoja syyslukukaudesta yhteishakuun asti. Oppilaat saavat itse valita ajankohdan koulupäivänsä sisällä.</p>

Työvälineet ja niiden hallinnointi <ul style="list-style-type: none"> ● Wilma ● Oppimisympäristöt ● Primus/Kurre ● Opintopolku 	<p>Wilma on koko yhteisön tärkeä työväline kommunikoinnissa.</p>	<p>Koko koulu</p>	<p>Osastojen johtajien lähettämät tiedotteet ja viestit (kohdennettu 7., 8. tai 9. luokille), sekä koulun oppilaille, huoltajille tai henkilökunnalle kohdennetut viestit ja tiedotteet.</p> <p>Tuntimerkinnot sekä kokeiden ja isompien palautettavien töiden palautuspäivämäärien merkitseminen wilmaan, Fronteriin tai Classroomiin aineittain. Lisäksi valinnaisainevalinnat tehdään wilmassa.</p>
	<p>Fronter-oppimisympäristö on käytössä monen aineen opetuksessa.</p>	<p>Fronter-vastuhenkilöt, opettajat</p>	<p>Fronterin monipuolinen käyttö opetuksen ja oppimisen tukena muun muassa äidinkielessä, historiassa ja yhteiskuntaopissa. Osassa aineista käytetään jo monipuolisesti Classroomia oppimisympäristönä tunnilla ja/tai kotitehtävissä.</p>
	<p>Primus/Kurre- ohjelmat ovat koulun tietohallintajärjestelmä, jonne syötetään mm. oppilaiden henkilötiedot ja suoritukset.</p>	<p>Rehtori Koulusihteeri</p>	<p>Uudet oppilaat lisätään keväisin järjestelmään.</p>

	Wilma-tunnukset jaetaan kansliasta ja huoltajien tunnuksien luonti on huoltajien vastuulla.	Koulusihteeri	Oppilaat saavat wilma-tunnukset ja heitä opetetaan wilman käyttöön 7. luokan syyslukukauden alussa oppilaanohjauksen tunneilla.
	Opintopolku	Koulusihteeri Oppilaanohjaaja	Koulusihteeri ja oppilaanohjaaja tekevät yhteistyötä yhteishakuun ja opintopolkuun, muun muassa tiedonsiirtoihin, liittyen.
Muita koulukohtaisia erityishuomioita	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>
AKTIIVISUUDEN, OSALLISUUDEN JA VASTUULLISUUDEN TUKEMINEN			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Toteutustapa ja aikataulu:
Ohjattavan osallisuus, aktiivisuus ja vastuullisuus • Ohjaus on toteutettu tavalla, joka vahvistaa	Oppilaiden tukeminen ainevalintojen itsenäiseen tekemiseen jne.	Luokanvalvoja, Aineenopettaja, Oppilaanohjaaja	Huoltajille järjestetään info, valinnaisaineaamu, helmikuussa, jossa heitä tiedotetaan valinnaisaineista. Samana päivänä 7. luokan oppilaille esitellään valinnaisaineita.

oppilaiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta omaan elämäänsä ja oppimiseensa liittyvissä prosesseissa ja päätöksenteossa. • Ohjaus vahvistaa oppilaan osallisuutta oppilas- ja koulu yhteisössä sekä kasvattaa yhteiskunnan ja työelämän jäsenyyteen.	Oppilasta tuetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvissä asioissa.	Luokanvalvoja, Aineenopettaja, Oppilaanohjaaja	Koulunkäyntisopimus käytössä 7. luokkalaisille. Oppilaskuntatoimintaa, tukioppilastoimintaa ja liikuntatiimissä toimimista sekä näihin liittyviä koulutuksia oppilaille. Lisäksi vuosittain mietitään kerhotoiminnan mahdollisuudet ja tarve.
	Oppilaille tarjotaan mahdollisuutta osallistua koulun yhteisten asioiden hoitamiseen (esim. oppilaskunta, tukioppilastoiminta, kerhotoiminta, Verso ym.)	Kaikki opettajat sekä erityisesti Oppilaskunnan ohjaavat opettajat, Tukioppilas ohjaajat, kerhotoiminnasta vastaavat opettajat ym.	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>
OHJAUS ON YHTEISTÄ TYÖTÄ			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Toteutustapa ja aikataulu:

Koko koulu ohjaa <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus on koulun henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. 	Luokanvalvoja / Luokanopettaja seuraa oppimisessa edistymistä, oppilaan hyvinvointia ja tukee oppilaita koulun arjessa, esimerkiksi etenemisesteiden kartoitus yhdessä aineenopettajien kanssa	Luokanvalvojat / Luokanopettajat	Ryhmänohjaaja seuraa kuukausittain luokkansa oppilaiden oppimisen edistymistä ja koulunkäyntiä yhteistyössä muiden opettajien kanssa ja wilman välityksellä. Luokanvalvojan arvioinnin uudistus perustuu wilmassa oleviin merkintöihin sekä siihen, että kunkin aineenopettajan oppilaiden arviointi on nähtävissä wilmassa.
	Aineenopettajat kertovat oman aineensa jatko-opintomahdollisuuksista ja ohjaavat oppilaita oppimaan omassa aineessa	Aineenopettajat	Oman aineen opetuksen arjessa
	Oppilaanohjaajan tarjoama henkilökohtainen ohjaus auttaa ammatinvalinnassa ja toisen asteen opintojen suunnittelussa	Oppilaanohjaajat	Oppilasta kannustetaan omien kiinnostustensa ja osaamisensa puitteissa löytämään itselleen sopivia vaihtoehtoja toiselle asteelle. Toisen asteen vaihtoehtoihin tutustutaan esittelyjen ja tuntien aikana.
	Oppilaanohjaajan pitämät opinto-ohjauksen tunnit	Oppilaanohjaajat	Tunnit keskittyvät itsetuntemukseen, opiskelutaitoihin, jatko-opintojen

			suunnitteluun ja jatko-opiskelupaikkoihin tutustumiseen sekä ammatteihin tutustumiseen.
Muita koulukohtaisia erityishuomioita	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>
TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Toteutustapa ja aikataulu:
Tasa-arvo ohjauksessa <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaanohjausta kehitetään suunnitelmallisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. • Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan 	Opetuksessa ja kaikessa kanssakäymisessä kiinnitetään erityishuomiota tasa-arvon edistämiseen	Oppilaanohjaajat Aineenopettajat Laaja-alainen erityisopettaja Luokanvalvojat / Luokanopettajat	Oppilaiden tasapuolinen ja arvostava kohtaaminen arjessa.
	Ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakkoluulottomasti ja tasa-arvoisesti vaihtoehtoja oppilaan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi	Aineenopettajat Oppilaanohjaajat	9. luokkalaiset nuoret tutustuvat toisen asteen vaihtoehtoihin (ammatillinen oppilaitos ja lukio). Lisäksi nuorille kerrotaan lisäopetuksen vaihtoehtoista.

<p>luottamusta omiin tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilasta tuetaan tiedostamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitys valinnoissaan. 	<p>Oppilaanohjauksessa esitellään tasapuolisesti erilaisia koulutusvaihtoehtoja</p>	<p>Oppilaanohjaajat</p>	<p>Tutustumiskäynti Omniassa 9. luokkalaisten kanssa syyslukukaudella sekä Espoon lukiotutustumiset tammikuussa. Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen vuosittain päivitettävän Ammatilliset oppilaitokset ja lukiot oppaan jakaminen nuorille ja läpikäyminen, samoin kuin keväällä yhteishaun jälkeen - oppaan. Oppilaiden kiinnostusten mukaan myös muita esittelyjä/ tutustumisia</p>
	<p>Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan itsetuntemusta ja luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä</p>	<p>Koko koulu</p>	<p>Oppilasta arvostava ja kuunteleva kohtaaminen.</p>
<p>Muita koulukohtaisia erityishuomioita</p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>

--

KOULUTUKSEN NIVELVAIHEET			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Toteutustapa ja aikataulu:
<p>Ohjaus nivelvaiheissa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivelvaiheen ohjaus ja yhteistyö siirtymävaiheissa on suunniteltua ja toimivaa • Oppilaalle järjestetään mahdollisuuksia tutustua opiskeluun toisen asteen oppilaitoksissa 	6.luokan oppilaiden ja huoltajien yläkouluun tutustuminen ja vanhempainillat	Aineenopettajat, Oppilaanohjaaja, Rehtori	6. luokat tutustuvat 9. Luokan TET-jakson aikana yhden aamupäivän ajan yläkouluun. Toukokuussa on tulevien 7. luokkalaisten huoltajien ja nuorten yhteinen tapaaminen koululla. Painotusinfo omalla koululla. Autismin kirjon opetukseen tulevat oppilaat nivelletään toukokuussa ja kymppi-info toteutetaan.
<p>Yhteishaku ja jatko-ohjaus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohjauksella varmistetaan oppilaan taidot hankkia tietoa jatko-opinnoista sekä toimia sähköisissä hakujärjestelmissä • Jatko-ohjauksella varmistetaan oppilaan siirtyminen perusopetuksen 	Uusien yläkoululaisten ohjaaminen ja ryhmäyttäminen	Luokanvalvojat, Rehtori, Aineenopettajat, Oppilaanohjaaja, Tukioppilaat	Uusien luokkien ryhmänohjaajat ja tukioppilaat, yhteistyössä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa osallistuvat ryhmäyttämiseen (Espoon kaupungin ryhmäyttämismallin mukaisesti)
	Yhteishausta tiedottaminen, tiedonsiirtoluvan kerääminen, huoltajankuuleminen sekä hakuun valmistautuminen	Oppilaanohjaajat, Rehtori, Laaja-alainen erityisopettaja	Päävastuu yhteishausta tiedottamisesta on oppilaanohjaajalla. Yhteistyö koulun muun henkilökunnan ja

jälkeisiin opintoihin tai muuhun ohjattuun toimintaan			huoltajien kanssa on keskeistä. Marraskuussa huoltajia tiedotetaan yhteishakuillassa ja huoltajakuuleminen toteutetaan Espoon yhteisten käytänteiden mukaisesti. Hakuun valmistaudutaan oppilaanohjauksen tunneilla, joilla tehdään muun muassa demohaku ja tutustutaan myös muutoin opintopolkuun.
	Yhteishaun ohjaaminen ja seuranta	Oppilaanohjaaja	Yhteishaut tehdään joko kotona tai oppilaanohjaajan kanssa, huoltajan kuulemisen mukaisesti. Oppilaanohjaaja seuraa virkailijan palvelun kautta tehtyjä hakuja ja on tarvittaessa yhteydessä huoltajiin.
	Pääkaupunkiseudun yhteisen opiskelutietolomakkeen esitäyttö ja tulostus päättötodistuksen mukaan jaettavaksi	Oppilaanohjaaja Koulusihteeri	Lomakkeet jaetaan päättötodistusten yhteydessä.
	Yhteishaun tulosten tultua kesällä tapahtuva jälkiohjaus, ohjaus muihin oppilaitoksiin ja opetusmuotoihin sekä ilman opiskelupaikkaa jääneiden oppilaiden tilastointi etsivää nuorisotyötä varten.	Oppilaanohjaaja	Oppilaanohjaaja huolehtii jälkiohjauksesta nuorten ja huoltajien kanssa tulosten tultua sekä toimittaa tilastot suomenkieliseen opetustoimeen

			etsivää nuorisotyötä varten.
Muita koulukohtaisia erityishuomioita	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

OHJAUS KOULUTUKSEEN JA URAVALINTOIHIN LIITTYVIEN PÄÄTÖSTEN TUKENA

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Toteutustapa ja aikataulu:
Jatko-opintomahdollisuudet ja niihin tutustuminen <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus tukee opintojen suorittamista sekä oppilaan sijoittumista jatko-opintoihin Ohjaus tukee oppilaan aktiivista ja kriittistä tiedonhankintaa 	Oppilaille järjestetään tilaisuuksia tutustua jatko-opintoihin avoimissa ovissa sekä oppilaanohjauksen tunneilla koulussa / esittelykiertueissa.	Oppilaanohjaajat Aineenopettajat Laaja-alainen erityisopettaja Luokanvalvojat / Luokanopettajat	Koko ikäluokan vierailu Omniaan, valitsemilleen aloille, lukio- ja ammatillisten opintojen esittely yhteishakuvanhempainillassa Omnian ja Espoon lukioden toimesta, Espoon lukioden avoimet ovet, Espoon lukioden Valkolakkikiertue koko ikäluokalle. Autismin kirjon oppilailla tutustumiskäyntejä oppilaille soveltuviin jatkopaikkoihin. Muita tutustumisia oppilaan omien mielenkiintojen mukaan.

	Oppilaita ohjataan hakemaan tietoa eri lähteistä ja palveluista. Tiedonhallintataitoja opetellaan suunnitelmallisesti (TIHA)	Aineenopettajat Oppilaanohjaajat	Monipuolisen ja kriittisen tiedonhankinnan korostaminen eri aineiden opetuksen ja aineissa tehtävien töiden yhteydessä.
Muita koulukohtaisia erityishuomioita	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>
TYÖELÄMÄTAIDOT JA TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Toteutustapa ja aikataulu:
Työelämäyhteistyö, työelämätietous ja työelämään tutustuminen ● Ohjaus tukee oppilaan	TET-jaksolla oppilas pääsee aidosti tutustumaan työelämään TET-jakson oppia hyödynnetään oppiainerajoja rikkoen ja moniammatillisesti	Oppilaanohjaajat Luokanvalvojat Aineenopettajat	Kaksi viikon mittaista työelämään tutustumisjaksoa toteutetaan 9. luokan aikana tänä lukuvuonna. 8. luokkalaisten 1-viikon TET-harjoittelua testataan tänä vuonna pilottina: mahdollisesti,

<p>työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen kehittymistä ja työllistymistä</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yrittäjyyteen tutustuminen on tärkeä osa työelämän ymmärrystä 			<p>pilotin onnistumisesta riippuen, lukuvuonna 2018-2019 on 1 TET-viikko 8. luokkaalsille 1 TET-viikko 9. luokkalaisile. tuleva. Työelämään tutustumisesta tuotetaan koululla kooste, jolla samalla vahvistetaan tietoteknisiä taitoja (tekstinkäsittelyohjema) yhteistyössä äidinkielen opettajien kanssa.</p>
	<p>Oppilaanohjaaja käy aktiivisesti työelämäyhteistyöhön liittyvissä koulutuksissa esim. TAT ja Teknologiateollisuuden infot ja tuo omaksumaansa tietoutta koululle ja opetukseen</p>	<p>Oppilaanohjaajat, Aineenopettajat, Rehtori</p>	<p>Oppilaanohjaaja tuo eri aineryhmiin koulutusten antia koulun saataville.</p>
	<p>Yritteliäisyyteen kannustaminen ja yrittäjyyteen tutustuminen</p>	<p>Luokanvalvojat, Aineenopettajat, Oppilaanohjaajat</p>	<p>Arjessa kannustetaan yritteliäisyyteen. Yrittäjyyskurssia tarjotaan nuorille valinnaisena opintojaksona. Yrittäjyyteen liittyviä asioita käsitellään koko ikäluokan kanssa yhteisesti myös mm. oppilaanohjauksen tunneilla.</p>

	Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan OPE-TET -päiviä	Opettajat	Kannustetaan mahdollisuuksien mukaan osallistumaan OPE-TET-päiviin
Muita koulukohtaisia erityishuomioita	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

VUOROVAIKUTTEINEN YHTEISTYÖ OHJAUKSEN TUKENA JA OHJAUSPALVELUISTA TIEDOTTAMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Toteutustapa ja aikataulu:
Vuorovaikutteinen yhteistyö ja osallistaminen ohjauksen tukena	Vuorovaikutuksen väylinä toimii Wilma-järjestelmä ja oppilaille sekä huoltajille suunnatut tilaisuudet, tapaamiset ja keskustelut.	Koko koulu	Jatkuvaa toimintaa, kuten aiemmin kirjattu.
<ul style="list-style-type: none"> Kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja sujuvaa Oppilaiden osallistaminen ja moniammatillinen ja 	Moniammatillinen yhteistyö ja osallistaminen toteutuu mm. yhteisöllisessä OHR-ryhmässä sekä monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja projekteissa.	Rehtori Yhteisöllinen-OHR Opettajat	Yhteisölliseen OHR-ryhmään osallistetaan oppilaita, huoltajien edustajia/ edustaja ja koulun ulkopuolisia tahoja. Moniammatillisia yhteistyöprojekteja vahvistetaan entisestään niiltä osin, miten ne palvelevat kutakin oppiainetta.

<p>monialainen yhteistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyö eri koulutuksen järjestäjien ja toisen asteen oppilaitosten kanssa tukee oppilaan sujuvaa siirtymistä jatko-opintoihin 	<p>Kannustetaan oppilaita osallistumaan oppilaskuntatyöhön ja koulun kehittämiseen.</p>	<p>Oppilaskunnan ohjaajat Rehtori</p>	<p>Vuosittaisessa osallistamispäivässä koko koulu osallistuu oman koulunsa kehittämiseen. Oppilaskuntatyöhön kannustetaan ja mm. nuorisovaaleihin osallistuu koko koulu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Uusin ohjauksellinen tietotaito koulun käytössä <p>Ohjauksesta tiedottaminen</p>	<p>Tukioppilaat tukevat uusia oppilaita 7.luokan opintojen alussa ja järjestävät yhteisöllisiä tapahtumia</p>	<p>Tukioppilas-ohjaajat</p>	<p>Tukioppilaat valitaan sovitun prosessin mukaisesti ja koulutetaan tehtävänsä. MLL:n todistus myönnetään tukioppilaina toimineille.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ja hänen huoltajansa saavat ajantasaista tietoa ohjauspalveluista perusopetuksessa. • Ohjauksesta tiedotetaan erilaisin menetelmin. Tiedottaminen on aktiivista 	<p>Yhteistyö muihin oppilaitoksiin on tärkeää mm., joustavien oppilassiirtojen kannalta</p>	<p>Apulaisrehtori Oppilaanohjaaja Erityisopettaja</p>	<p>7. luokan nivelvaiheiden palaverit syöttävien lähikoulujen kanssa toteutetaan huhti-toukokuussa, ja toiselle asteelle siirtymisen osalta ollaan tarvittaessa yhteydessä yhteishaun tulosten tultua tai alkusyksystä. Koulua vaihtavat nivelletään tarvittaessa.</p>

<p>ja suunniteltua.</p>	<p>Oppilaanohjaaja osallistuu aktiivisesti hänelle osoitettuihin ohjauksellisiin tilaisuuksiin ja tuo tietoutta oppilaille ja työyhteisöön.</p> <p>Oppilaanohjaaja tukee muita ohjauksen toimijoita omassa työyhteisössään.</p>	<p>Oppilaanohjaaja</p>	<p>Kouluttautuminen pääosin perjantaisin oman alan tarjolla olevissa koulutustilaisuuksissa. Mukana opojen omassa vertaismentorointiryhmässä sekä Espoon opojen tapaamisissa. Yhteistyön pohjana on lisäksi koulun oma Arvokas-tiimi, jonka tavoitteena on tuoda näkyväksi koulussamme jo olemassa olevaa tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta eri ikäluokille sekä ideoida uusia mahdollisuuksia tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetukselle. Tähän liittyen mukana Lion Quest koulutuksessa lukuvuoden aikana.</p> <p>Lisäksi lukuvuonna 2017-2018 mukana SOS-hankkeessa: sujuva ohjaus ja siirtymät oppilaanohjauksen erityisen tuen kehittäjäopettajan roolissa.</p>
-------------------------	---	------------------------	--

	<p>Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan ohjaukseen liittyvistä asioista.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vanhempainillat - nettisivut - ohjauskeskustelut - wilma –viestit ja tiedotteet 	<p>Rehtori Luokanvalvoja Oppilaanohjaaja</p>	<p>Wilman ohella koulumme nettisivuilla kerrotaan keskeisistä tapahtumista. Ohjauskeskusteluihin liittyen otetaan huoltajiin yhteyttä tarvittaessa ja oppilaita tiedotetaan heti lukuvuoden alussa käytänteestä.</p>
<p>Muita koulukohtaisia erityishuomioita</p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>